

[content/uploads/2016/02/zbirnyk_3_Normativno-instrukt_dok.pdf](#). – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.2016.

6. Пуртова Т. И. Контроль качества библиографических записей корпоративного электронного каталога [Электронный ресурс] : (доклад на 4-й Всерос. межвуз. науч.-практ. конф. „Актуальные проблемы информатизации в науке, образовании и экономике – 2011”, 26–28 окт., Зеленоград) / Т. И. Пуртова. – Режим доступа: <http://elar.urfu.ru/handle/10995/89/browse?type=au>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 04.05.2016.

7. Саломатова О. И. Межрегиональная аналитическая роспись статей: методика формирования корпоративной базы данных. Особенности работы в научной библиотеке Челябинского государственного университета / О. И. Саломатова, Г. Н. Зеленина // Университетская библиотека: выбор пути : материалы Четвертой Всерос. науч.-практ. конф. – Екатеринбург, 2002. – С. 80–85.

8. Сєдих В. В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи / В. В. Сєдих, Г. П. Терентьєва, В. К. Удалова. – Харків : ХДАК, 2003. – С. 126–133.

9. Створення бібліографічних записів для зведеної бази даних дисертацій : інструкція // Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України (2011–2013 рр.) / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського ; [уклад.: І. І. Хемчян, А. В. Копилова ; наук. ред. П. І. Рогова]. – Київ, 2012. – С. 249–265. – Режим доступа: http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2016/02/zbirnyk_3_Normativno-instrukt_dok.pdf. – Назва з екрана. – Дата звернення: 20.05.2016.

4.3. Зведена бібліографічна база даних збірників наукових праць як форма кооперативної міжбібліотечної взаємодії

Зоріна Н. Є.

Науково-інформаційне забезпечення інноваційного розвитку освіти, вітчизняної педагогічної й психологічної науки і практики, фахових потреб науковців і практиків освітянської галузі України, сприяння здійсненню наукових досліджень у галузі педагогіки, психології, методики викладання навчальних предметів, упровадження досягнень науки та кращого досвіду в практику роботи навчальних закладів є основними завданнями діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як всеукраїнського галузевого інформаційного, науково-методичного і координаційного центру [1; 2; 4; 5; 8].

Забезпечення інформаційних потреб користувачів може здійснюватися в різні способи, зокрема, через кооперування роботи з аналітичного опрацювання статей зі збірників наукових праць, матеріалів конференцій тощо та обмін бібліографічними записами (БЗ) в електронній формі як для організації власних, так і для створення зведених електронних каталогів (ЕК) для надання вільного та багатоаспектного доступу до інформаційних ресурсів через єдине вікно доступу.

Збірники наукових праць і матеріалів конференцій (ЗНП) – це фахові видання, що містять інформацію про останні наукові дослідження й розробки. Наукові статті як джерело інформації є важливим елементом інформаційного ресурсу з відповідної галузі знань. У них висвітлено найновіші досягнення науки, часто на час опублікування ніде більше не згадувані, а тому в певному сенсі унікальні. Статті містять аналіз попередніх досліджень з обраної теми, оскільки будь-яка наукова робота потребує максимально повного вивчення

інформації про попередні дослідження й наявні наукові здобутки. Обмін науковою інформацією безпосередньо сприяє розвитку сучасної науки. Оперативний доступ до інформації про останні, найновіші наукові дослідження істотно впливає на ефективність наукової роботи в цілому, а отже, має бути наданий користувачам якнайшвидше. Забезпечення доступу до наукової інформації для широкого кола користувачів – науковців, педагогів, студентів педагогічних навчальних закладів – є важливим питанням бібліотечно-інформаційного обслуговування. Це обумовлює потребу в максимальному прискоренні включення статей із ЗНП до інформаційного ресурсу освітянських бібліотек.

Важливим і перспективним напрямом міжбібліотечної взаємодії для формування ІГР є кооперування роботи з аналітичного опрацювання статей зі збірників наукових праць з бібліотеками наукових установ НАПН України і вишів педагогічного та інженерно-педагогічного профілю. В Україні щорічно видається кількасот назв збірників наукових праць з питань освіти, педагогіки та психології. Зрозуміло, що жодна бібліотека не може охопити й опрацювати такий обсяг інформації. Відомості щодо змісту збірників не завжди відображено в ЕК окремих бібліотек, оскільки не всі бібліотеки мають електронні каталоги, а навіть і ті, що мають, не завжди здійснюють аналітичне опрацювання публікацій своїх установ. З огляду на це цілком природно постало питання щодо об'єднання зусиль провідних освітянських бібліотек для аналітичного опрацювання наукових збірників і надання доступу до них широкому колу користувачів, зокрема й віддалених [2 ; 3].

Перші спроби з налагодження взаємодії ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського з провідними освітянськими бібліотеками зроблено в напрямі обміну аналітичними БЗ. Підготовчим етапом у цій роботі стало дослідження щодо можливості такої співпраці, проведене в 2012 році методом анкетування [3]. Дослідження виявило певні проблеми в організації обміну аналітичними БЗ статей з наукових збірників.

1. Так, обов'язковою умовою для здійснення обміну БЗ є наявність у фондах бібліотек однакових документів (у паперовому або електронному вигляді). Недотримання цієї умови робить обмін БЗ недоцільним. На фоні загального погіршення комплектування фондів бібліотек сьогодні немає можливості (а можливо, й потреби) зібрати повні комплекти всіх збірників у кожній з освітянських бібліотек. Натомість завдяки впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій можна створити такий інформаційний ресурс, який міг би забезпечити користувачів потрібною інформацією про наявність у бібліотеках наукових збірників та їх зміст.

2. Для формування своїх ЕК бібліотеки мережі використовують різне програмне забезпечення: САБ „ІРБІС” (версії цієї програми – „ІРБІС64”, „ІРБІС32”, демоверсію), „УФД-Бібліотека”, АІБС „UniLib” та інші ліцензійні програми або авторські розробки, що значно ускладнює процес обміну інформацією.

3. Аналітичне опрацювання наукових збірників у бібліотеках здійснюють по-різному, зокрема:

– збірники опрацьовують спільно з книжковими виданнями або періодичними виданнями, в окремій БД для продовжуваних видань, в єдиній БД для всіх документів;

– повнота бібліографічних записів відрізняється обсягом інформації про осіб, відповідальних за випуск збірників, способами індексування, оскільки не всі бібліотеки систематизують документи за УДК (використовують лише ББК), записують ключові слова, створюють предметні рубрики тощо;

– у деяких бібліотеках ключові слова, предметні рубрики, анотації записують як українською, так і російською мовою (однією або обома одночасно) тощо.

З 53 опитаних бібліотек на запитання щодо готовності до обміну БЗ статей з наукових збірників на умовах дотримання спільних правил опрацювання документів надали позитивну відповідь лише 28 бібліотек.

Зважаючи на те, що повноцінний обмін аналітичними БЗ можливий лише за певних умов, дотримати яких усім учасникам Проекту складно (однаковий формат опрацювання документів) або практично неможливо (наявність однакових збірників у фондах багатьох бібліотек), організувати повноцінний обмін аналітичними БЗ виявилось досить проблематично. За результатами анкетування зроблено висновок, що така форма співпраці, як обмін аналітичними БЗ зі збірників, не є перспективною. Натомість ухвалено рішення щодо кооперування діяльності через створення зведеної бібліографічної бази даних збірників наукових праць, яку й започатковано у 2013 році.

Зведена база даних збірників наукових праць (ЗвБД ЗНП) [7] є бібліографічною базою даних, в якій відображено відомості про наявність і зміст наукових збірників галузевої тематики (неперіодичних, періодичних, продовжуваних), що зберігаються в провідних освітянських бібліотеках МОН України та НАПН України. Важливо також, що у ЗвБД ЗНП міститься інформація про місце зберігання кожного збірника, позначене за допомогою сигл ідентифікації (умовних позначень) бібліотек.

Мета створення ЗвБД ЗНП полягає в об'єднанні зусиль освітянських бібліотек щодо створення ІГР з питань освіти, педагогіки і психології на засадах партнерства й кооперації, що дасть змогу організувати процес інформаційно-бібліографічного забезпечення користувачів, у тому числі й віддалених, на якісно новому рівні: значно розширити можливості пошуку наукової інформації, підвищити оперативність її знаходження та обміну. Передбачено також, що це дасть змогу підвищити ефективність аналітичного опрацювання наукових збірників як у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і в кожного з партнерів, і, як наслідок, удосконалити забезпечення інформаційних потреб користувачів і підняти роль бібліотек у системі інформаційних комунікацій. Очікувані результати:

– прискорення процесу аналітичного опрацювання ЗНП у бібліотеках через поповнення ЕК готовими аналітичними БЗ;

– розширення тематики опрацювання документів через вливання до зведеної БД аналітичних БЗ статей зі збірників гуманітарного профілю;

– прискорення доступу до наукової інформації, вміщеної в збірниках.

Усі учасники Проекту керуються у своїй діяльності „Положенням про бібліографічну зведену базу даних збірників наукових праць з питань освіти, педагогіки та психології”, нормативно-інструктивними та методичними документами, підготовленими ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Участь у Проекті безкоштовна і не передбачає оплату членських внесків або інших обов'язкових платежів. Приєднатися до Проекту може будь-яка бібліотека за умови наявності власного електронного каталогу, підключення до Інтернету та згоди на дотримання спільних правил опрацювання документів і створення БЗ.

Переваги технології створення ЗвБД ЗНП:

1. Відпадає потреба у дотриманні основної й обов'язкової умови обміну – наявності збірників у фондах бібліотек. У зведеній базі даних зазначають назву бібліотеки – тримача документа, зокрема обов'язковими для заповнення є підполя „Назва організації” та „Сигла” (національний код організації) поля 902 „Тримач документа” (сторінка „Технологія”).

2. Документи, призначені для розміщення у зведеній базі, бібліотеки можуть опрацьовувати у звичному для них форматі. Оскільки бібліографічні записи фахівці бібліотек створюють із дотриманням вимог чинних стандартів і переліку обов'язкових для заповнення полів і підполів, наявність окремих відмінностей не має істотно впливати на розкриття змісту збірників.

3. Кожна з бібліотек – учасниць Проекту має можливість у разі потреби запозичувати із ЗвБД аналітичні БЗ наукових статей до своїх електронних каталогів.

4. Є перспектива розширення тематики опрацьованих документів за рахунок поповнення ЕК бібліотек та зведеної БД аналітичними БЗ статей зі збірників гуманітарного профілю.

5. Користувач зможе звертатися безпосередньо до бібліотеки – тримача документа для роботи з потрібними йому матеріалами.

У 2013 році в експериментальному режимі розпочато роботу з формування ЗвБД ЗНП. Для відпрацювання цієї технології в ЕК створено основну базу даних і дві робочі. Основу ЗвБД ЗНП становлять бібліографічні записи збірників, імпортовані з БД „Книги” електронного каталогу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. До ЗвБД ЗНП каталогізатор копіює лише бібліографічні записи аналітично опрацьованих галузевих збірників або збірників з розкритим (введеним) змістом. Це не перешкоджає отриманню потрібної інформації, оскільки в САБ „ІРБІС” закладено можливість здійснення тематичного пошуку одночасно в усіх базах даних. У результаті користувач отримує перелік знайдених документів, що відповідають запиту, як у ЗвБД ЗНП, так і в інших базах даних, зокрема і „Книги”. Інформацію про це буде відображено в полі „Знайдено в інших БД” із зазначенням кількості документів, знайдених у кожній з них.

У робочих базах можна редагувати БЗ, робити виправлення й доповнення. Обидві робочі БД є службовими і доступні лише працівникам ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Після перевірки та редагування БЗ копіюють до основної ЗвБД, доступної для користувачів.

Технологія формування ЗвБД ЗНП передбачає виконання певних дій кожним учасником, а саме:

Бібліотека – учасниця Проекту здійснює:

- аналітичне опрацювання збірників наукових праць у власному ЕК;
- експортування аналітичних БЗ через FTP-сервер з повідомленням про це електронною поштою на адресу відділу.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського:

- імпортує БЗ з FTP-сервера до робочої ЗвБД ЗНП;
- перевіряє й редагує (за потребою) отримані БЗ в робочій базі;
- переводить БЗ до основної бази даних;
- надає доступ користувачам до ЗвБД ЗНП.

У першу чергу партнерами у спільній діяльності стали бібліотеки, що використовують однакове з ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського програмне забезпечення – САБ „ІРБІС”. Сьогодні – це бібліотеки:

- Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;
- Інституту психології НАПН України;
- Інституту професійно-технічної освіти НАПН України;
- Кіровоградського державного педагогічного університету;
- Української інженерно-педагогічної академії (Харків);
- Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова
- Київського університету імені Бориса Грінченка.

Крім того, до ЗвБД ЗНП поступово експортуються БЗ, створені фахівцями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського до започаткування зведеної БД. У базі даних „Книги” ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського постійно вводяться аналітичні БЗ зі збірників наукових праць, виданих різними установами: у першу чергу, це збірники науково-дослідних інститутів НАПН України та вищих навчальних закладів педагогічного та інженерно-педагогічного профілю.

Бібліографічні записи збірників наукових праць і наукових статей, отримані від освітянських бібліотек, розміщено у ЗвБД ЗНП у тому вигляді, в якому вони були створені. Рівень їх опрацювання неоднаковий, але в цілому, на нашу думку, дає змогу користувачеві отримати інформацію щодо змісту збірників і окремих статей, і, що важливо, щодо їх місцезнаходження.

У процесі роботи зі створення ЗвБД ЗНП виявлено деякі проблеми, переважно технічного характеру. Одним із найбільш складних і проблемних виявилось питання щодо об'єднання у ЗвБД ЗНП бібліографічних записів, створених у різних бібліотеках. У випадку, коли в ЕК двох або більше бібліотек є в наявності однакові збірники, для більш повного відображення у ЗвБД ЗНП інформації щодо цих збірників, їх змісту і місця зберігання програмою ІРБІС передбачено функцію „Злиття”. Процес злиття передбачає перевірку БЗ на збіг таких полів: „**1-й колектив – Заголовок опису**” (поле 710), „**Основна назва**” (поле 200), „**Серія**”, „**Випуск**” (поле 923), „**Рік видання**” (поле 210) та ін.

Після отримання від бібліотеки БЗ у процесі перевірки на наявність БЗ такого самого збірника в ЕК ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського виявилось, що запис, розміщений у ЗвБД першим, є „основним”. У результаті злиття двох БЗ до „основного” запису додається інформація з полів, які у цих двох БЗ різняться змістом, зокрема, поле 902 „**Тримач документа**” (Технологія), підполя поля 610 „**Ключові слова**”, поля 600 „**Предметні**

рубрики”, поле 910 „Відомості про екземпляри” та деякі інші. Таким чином „основний” БЗ доповнюється відсутньою інформацією. Наприклад, після об’єднання двох БЗ збірника „Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи” у полі 902 „Тримач документа”, де міститься інформація про місце зберігання збірника і сигла організації, автоматично додається ще одне поле 902 „Тримач документа”:

1.	Назва організації:	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
	Поштова адреса:	Київ, вул. М. Берлінського, 9
	Адреса телекомунікацій:	
	Сигла:	B002
2.	Назва організації:	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського
	Поштова адреса:	04060 м Київ, вул. Берлінського, 9, тел. (044) 440-35-48, е-пошта dnpb@i.ua
	Адреса телекомунікацій:	http://www.dnpb.gov.ua
	Сигла:	A001

Більшість БЗ збірників, які бібліотеки надсилають до ЗвБД ЗНП, створено на назву (поле 200 „Основна назва”), у той час як в ЕК ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ці самі збірники описано під заголовком колективного автора (поле 710 „1-й колектив – Заголовок запису”), наприклад:

ЕК ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського	ЕК УПА
<p>378.6:37 У 45 Українська інженерно-педагогічна академія (Харків). Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. № 37 / Укр. інж.-пед. акад. ; [редкол.: О. Е. Коваленко та ін. ; відп. ред. В. В. Кулешова]. – Харків : УІПА, 2012. – 364 с. – Бібліогр. у кінці ст. – Видається 1 раз на квартал. – Видається з квітня 2001 р.</p> <p style="text-align: right;">УДК 378.6:37(477.54-25)УІПА+ +378:37-051](062.552)</p>	<p>74.58 П 78 Проблеми інженерно-педагогічної освіти [Текст] = Проблемы инженерно-педагогического образования = Problems of engineering pedagogic education : збірник наук. праць : вид. 1 раз на квартал. Вип. 37 / Укр. інж.-пед. акад. ; гол. ред. д-р пед. наук, проф. О. Е. Коваленко. – Видається з квітня 2001 р. – Х. : [б. в.], 2012. – 364 с. : табл., рис. – Текст укр. та рос. мовами. – Бібліогр. в кінці ст. – ISSN 2074-8922.</p> <p style="text-align: right;">ББК 74.58 74.584р 74.580.25</p>

За таких умов об’єднання не відбулося і в полі 902 „Тримач документа” основного БЗ інформацію додано в ручному режимі.

Проблемним є також питання щодо відображення зв’язку між БЗ збірників і БЗ статей у процесі надання доступу до ЗвБД ЗНП через веб-ІРБІС. У БД „Книги” (АРМ „Каталогізатор”) між БЗ збірника і всіх статей з нього автоматично встановлюється зв’язок, який дає змогу переходити від БЗ збірника до БЗ статей і навпаки. У веб-ІРБІСі такий зв’язок відсутній (не передбачено програмою), що створює певні проблеми для пошуку і замовлення документів та спричиняє значні незручності для користувачів. Зокрема, знайшовши потрібну статтю, користувач для її замовлення має здійснити в ЗвБД ЗНП ще один пошук за назвою збірника, оскільки місце зберігання

документа зазначено лише в БЗ збірника. Знайшовши збірник, користувач отримує інформацію щодо місця його зберігання й може звернутись із замовленням до бібліотеки – тримача збірника.

Немає можливості також переглянути зміст усього збірника, якщо його не введено в запис, тобто аналітичні БЗ створено окремо від збірника. Перехід від БЗ джерела до БЗ статей у веб-ІРБІСі передбачено лише в БД періодичних видань.

Доступ до Зведеної бази даних збірників наукових праць надано з вересня 2014 року через портал ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. З початку функціонування ЗвБД ЗНП ведеться моніторинг її використання. За результатами моніторингу виявлено позитивну динаміку відвідування ЗвБД ЗНП, що свідчить про інтерес до інформації, розміщеної в ній. Так, якщо в січні 2014 року зафіксовано 490 відвідувань ЗвБД ЗНП, то в квітні 2016 року – 2486 відвідувань.

ЗвБД ЗНП постійно поповнюється та є доступною широкому колу користувачів без будь-яких обмежень. Станом на 1 серпня 2016 року у ЗвБД ЗНП міститься 13148 БЗ: 474 БЗ збірників наукових праць і 12674 БЗ статей з них.

Таким чином, у сучасних умовах, коли потреба в якісних інформаційних ресурсах постійно зростає, співпраця з формування ЗвБД ЗНП є дуже важливою й перспективною. Це дає можливість підвищити ефективність і швидкість процесу аналітичного опрацювання наукових збірників як у ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, так і в кожного з партнерів проекту, зокрема, шляхом поповнення ЕК готовими аналітичними БЗ. Створення ЗвБД дозволить скоротити час на опрацювання збірників і прискорити надання доступу до наукової інформації, вміщеної в них. Як наслідок, поліпшити якість обслуговування і забезпечення інформаційних потреб користувачів, насамперед – віддалених, за рахунок надання їм вільного і багатоаспектного доступу до інформаційного ресурсу. Зокрема, у ЗвБД ЗНП користувачі можуть знайти інформацію щодо змісту наукових збірників та їх наявності у конкретних бібліотеках. Що стосується розширення тематики ЗвБД ЗНП за рахунок збірників гуманітарного профілю, це питання перспективи. Сьогодні нашим першочерговим завданням є максимальне залучення до ЗвБД ЗНП документів саме з галузевої тематики – з питань освіти, педагогіки і психології.

У формуванні ЗвБД ЗНП беруть участь лише бібліотеки, що мають електронні каталоги і працюють з програмним забезпеченням САБ „ІРБІС”. Суттєвою перешкодою для розвитку корпоративних зв’язків є відсутність у деяких бібліотеках власних ЕК, а також застосування різного програмного забезпечення в умовах відсутності доступних конверторів, що значно звужує коло можливих партнерів.

Проблемними залишаються і потребують подальшого вивчення й розв’язання питання суто технічного характеру, пов’язані з особливостями опрацювання документів у різних базах ЕК, зокрема щодо злиття БЗ збірників, створених в окремих бібліотеках, а також щодо відсутності зв’язку між БЗ збірників у цілому і статей з них.

Список використаних джерел

1. Дікунова О. А. Корпоративна взаємодія освітянських бібліотек у створенні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу / О. А. Дікунова // Сучасна бібліотека у науково-освітньому просторі ВНЗ: інформаційні ресурси, технології, проекти : матеріали Всеукр.ї наук.-практ. конф., 21–23 жовт. 2014 р. / Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка ; наук.-техн. б-ка ПолтНТУ ; Центр. наук. б-ка Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна ; Центр краєзнавства ім. П. Т. Тронька Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. – Полтава : ПолтНТУ, 2014. – С. 178–186.

2. Зоріна Н. Є. Аналітичне опрацювання статей із наукових збірників і організація електронного каталогу на засадах кооперування діяльності / Н. Є. Зоріна. // Наук. пр. Держ. наук.-пед. б-ки України ім. В. О. Сухомлинського / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ : [б. в.], 2012. – Вип. 3 : Науково-методичні та організаційні засади інформаційно-аналітичного забезпечення педагогічної науки, освіти і практики України: стан та перспективи. – С. 183–192.

3. Зоріна Н. Є. Кооперування діяльності з аналітичного опрацювання збірників наукових праць: проблеми і перспективи [Електронний ресурс] / Н. Є. Зоріна // Роль освітянських бібліотек у формуванні інформаційного простору України : матеріали всеукр. наук.-практ. семінару, 16–18 верес. 2012 р. / НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2012. – Режим доступу: <http://dnpb-n-t.ru/datas/upload/files/807830330.pdf> – Назва з екрана. – Дата звернення: 04.05.2016.

4. Лобановська І. Г. Взаємодія освітянських бібліотек України у формуванні інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу: організаційний аспект / Інна Лобановська // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 9. – С. 16–20.

5. Мар'їна О. Розвиток корпоративних бібліотечних проектів в Україні / Олена Мар'їна // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 1. – С. 22–25.

6. Самчук Л. І. Розвиток кооперативної діяльності освітянських бібліотек України з формування електронних каталогів [Електронний ресурс] / Самчук Лариса Іванівна, Лисиця Наталія Василівна // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2012. – №2. – Режим доступу: [www.http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/658/498](http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/658/498) – Назва з екрана. – Дата звернення: 04.05.2016.

7. Сєдих В. В. Бібліотечні каталоги як інформаційно-пошукові системи / В. В. Сєдих, Г. П. Терентьева, В. К. Удалова. – Харків : ХДАК, 2003. – С. 126–133.

8. Фоміних В. В. Корпоративна діяльність бібліотек ВНЗ [Електронний ресурс] / Фоміних В. В. – Режим доступу: http://lib.khnu.km.ua/about_library/naukova_robota/2010/fom_kor.htm. – Назва з екрана. – Дата звернення: 04.05.2016.